

**РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:
ШЛЯХ ДО ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ**

Бровко Н. І.,

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри конституційного права та

теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Функціонування місцевого самоврядування в Україні має важливе значення для підтримки демократичних процесів, розвитку громадянського суспільства та формування правової держави. Місцеве самоврядування є ключовим елементом децентралізованої системи публічної влади, базуючись на давніх традиціях самоврядування українського народу та міжнародних стандартах, закріплених у Європейській хартії місцевого самоврядування [1].

Україна, яка хоче стати повним членом Європейського Союзу, стикається з багатьма проблемами у процесі реформування місцевого самоврядування. Цей процес надзвичайно складний, особливо в умовах війни, створюючи додаткові перешкоди для місцевого розвитку, забезпечуючи стабільність місцевих бюджетів та впровадження принципів демократичного управління.

По-перше, питання децентралізації та перерозподілу влади є основними реформами. Розуміючи роль місцевого самоврядування варто більш ефективно реагувати на потреби громад, швидко вирішувати місцеві проблеми та включати громадян у наш процес прийняття рішень [2, с.10]. Війна суттєво ускладнила ці процеси, створивши нові виклики, такі як знищення інфраструктури, масштабна

міграція населення та зростання соціально-економічних відмінностей між регіонами.

По-друге, фінансова автономія громади є важливим аспектом успішного функціонування самоврядування. З одного боку, децентралізація призвела до збільшення можливостей для незалежного розподілу ресурсів, тоді як війна значно зменшила доходи від місцевих бюджетів, збільшуючи витрати на соціальний захист, відновлення інфраструктури та підтримку переміщених людей [3, с.102]. Це передбачає впровадження нових підходів до планування бюджету, розробки партнерств з міжнародними донорами та пошук альтернативних джерел фінансування.

По-третє, розвиток місцевих демократій залишається важливим станом інтеграції в європейську спільноту. Європейські стандарти гарантують, що громадяни активно беруть участь у процесах прийняття рішень, прозорості місцевого самоврядування та дотримання принципів верховенства права. Однак, з огляду на війну, реалізація цих принципів досить складна, особливо через загрози безпеці, що обмежує свободу парламенту та труднощі комунікації між органами влади та населенням.

По-четверте, інституційна спроможність органів місцевого самоврядування вимагає значного зміцнення, що включає вдосконалення професійних державних службовців, впровадження сучасних методик управління та розробку чітких механізмів для оцінки ефективності місцевого управління. Без цього було б неможливо забезпечити стабільний розвиток громади та досягти довгострокових європейських цілей інтеграції [2, с.9].

По-п'яте, міжнародне співробітництво в контексті війни є особливо важливим. Спільноти потребують підтримки міжнародних партнерів у вигляді фінансової підтримки, технічного тестування та обміну найкращими практиками. Важливо активно продовжувати співробітництво між Україною та

ЄС, зокрема міжнародними організаціями для забезпечення сталого відновлення та територіального розвитку.

Цифрові технології є важливими факторами модернізації місцевого самоврядування в Україні. Вони дозволяють забезпечити більшу прозорість, спростити спілкування з громадянами та забезпечити більш ефективне використання ресурсів. Європейські стандарти вимагають також реалізації екологічних проєктів та прийняття рішень у екологічній сфері. Це важливо для збереження навколишнього середовища та покращення якості життя населення.

Тому процес реформування місцевого самоврядування в Україні є важким, але необхідним кроком для досягнення європейських стандартів управління. Потрібен всебічний підхід, координована співпраця між центральною та місцевою владою та активна підтримка міжнародних партнерів. Незважаючи на виклики війни, Україна має унікальну можливість провести цей час, зміцнюючи демократичні підстави, підвищуючи ефективність управління та створюючи умови для сталого розвитку.

Список використаних джерел:

- 1.Європейська хартія місцевого самоврядування. *{Хартію ратифіковано Законом № 452/97-ВР від 15.07.97}*.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
2. Бровко Н.І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України / Україна в умовах євроінтеграції: проблеми та перспективи : Збірник матеріалів Круглого столу до дня Європи в межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права» (БНАУ, 08 травня 2025). Біла Церква, 2025. С. 9-11.
3. Даниленко А.С., Бровко Н.І. Проблеми реформування місцевого самоврядування в процесі децентралізації. Економіка та управління АПК . Біла Церква : БНАУ, 2016. № 1/2. С. 100 - 103.